

Weefseldonatie na euthanasie

Handleiding & checklist voor de (huis)arts

Weefseldonatie na euthanasie is bij sommige patiënten mogelijk: in principe bij iedereen die jonger is dan 86 jaar en geen [contra-indicaties](#) heeft. Pas na overlijden kan de Nederlandse Transplantatie Stichting (NTS) beoordelen of een overledene daadwerkelijk medisch geschikt is als donor. Voordat iemand overlijdt, kunt u als (huis)arts al wel bepaalde voorbereidingen treffen. Hieronder leest u welke dat zijn. De [procedure voor weefseldonatie](#) na euthanasie verloopt verder zoals bij elk ander overlijden.

Welke weefsels kan iemand doneren na euthanasie?

Voor weefseldonatie komen oogweefsel, bot- en peesweefsel, hartkleppen, bepaalde grote bloedvaten en huid in aanmerking. Dit is na euthanasie niet anders dan na elk ander overlijden.

Kan de patiënt thuis overlijden en dan weefsels doneren?

De euthanasie kan gewoon thuis plaatsvinden. De weefseldonatie die daarna eventueel volgt, is alleen mogelijk in een ziekenhuis (bij donatie van bot, kraakbeen en peesweefsel) óf een uitvaartcentrum (bij donatie van huid, hartkleppen, bloedvaten of oogweefsel). De NTS stemt met de uitvaartonderneming af als er hiervoor extra vervoer nodig is. Als de donatieprocedure is afgerond, kan de overleden thuis of in een uitvaartcentrum worden opgebaard. Voor de familie zijn er geen kosten aan de donatie of het eventuele extra vervoer.

Procedures strikt gescheiden

De euthanasieprocedure staat verder volledig los van de weefseldonatie. Wanneer de afspraken rond de euthanasie zijn gemaakt, kunt u de volgende zaken gaan regelen:

Checklist

Voor overlijden

1. Raadpleeg het Donorregister

Bel met het orgaancentrum van de NTS 071 - 579 57 95 (24 uur per dag bereikbaar) om na te gaan hoe de persoon in het Donorregister geregistreerd staat. De NTS geeft u direct de uitslag. Als er geen registratie is, vraag de patiënt dan óf per Digid de registratie in het Donorregister aan te passen óf om een schriftelijke verklaring op te stellen waarin hij/zij toestemming geeft. Op deze verklaring moet de volledige naam en geboortedatum van de donor staan, voor welke weefsels toestemming is gegeven, een datum en een handtekening.

2. Maak een inschatting van medische geschiktheid

Welke weefsels daadwerkelijk geschikt zijn voor donatie hangt af van de leeftijd van de patiënt en de aanwezigheid van eventuele contra-indicaties. De NTS mag, juridisch gezien, pas na overlijden beoordelen of iemand daadwerkelijk geschikt is om weefsels af te staan.

U kunt zelf een voorlopige inschatting maken aan de hand van de volgende informatie:

- [Leeftijdscriteria en contra-indicaties voor weefseldonatie](#)
- [Modelprotocol Orgaan- en weefseldonatie](#)
- [Vragenlijst voor aanmelden weefseldonoren](#)

U kunt deze met de patiënt bespreken. Een NTS-medewerker neemt deze lijst met u door zodra u de officiële donormelding doet (zie punt 1 bij 'na overlijden'). Van belang zijn de medische voorgeschiedenis, de sociale voorgeschiedenis (waaronder het reisgedrag) en medicatiegebruik van de persoon. Hebt u vragen? Neem dan gerust contact op met de NTS via 071 - 579 57 95.

3. Meld het verwachte overlijden bij Officier van Justitie

Weefseldonatie na een niet-natuurlijke dood mag alleen plaatsvinden met toestemming van de officier van justitie. Meld datum en tijd al voor het verwachte overlijden bij het Openbaar Ministerie om de donatieprocedure zo vlot mogelijk te laten verlopen.

Na overlijden

1. Bel met het orgaancentrum van de NTS 071 - 579 57 95 (24 uur per dag bereikbaar) om de donor aan te melden voor weefseldonatie. De NTS-medewerker neemt de [vragenlijst voor aanmelden weefseldonoren](#) met u door.
2. De Officier van Justitie geeft het lichaam vrij.
3. De overledene moet daarna zo snel mogelijk naar het uitvaartcentrum worden vervoerd. Let op: zorg ervoor dat het lichaam binnen 6 uur gekoeld wordt. Meld de gegevens van de uitvaartondernemer aan de NTS. De NTS maakt afspraken met de uitvaartondernemer over de uitnameprocedure. Mocht er aanvullend transport van de overledene nodig zijn naar een ziekenhuis of mortuarium waar de uitnameprocedure van de weefsels plaatsvindt, maakt de NTS deze afspraken ook. Het is daarnaast belangrijk dat in het ziekenhuis, mortuarium of uitvaartcentrum altijd duidelijk is wie de overledene is. Dat kan bijvoorbeeld door deze een polsbandje met naam en geboortedatum om te doen.
4. De uitnameprocedure start zo snel mogelijk, maar uiterlijk binnen 24 uur na overlijden. Dit hangt af van het aantal uitnameprocedures op dat moment. Na maximaal 30 uur kunnen de nabestaanden weer over de donor beschikken.

Wat moet u bij de hand hebben?

- Patiënt: BSN nummer, naam, voorletters, geboortedatum, geslacht, adres, medische voorgeschiedenis, sociale geschiedenis (zoals reishistorie), medicijngebruik
- Aanmeldend arts: BIG-registratienummer (of naam en geboortedatum), centrum of praktijknaam, plaats en telefoonnummer waarop u bereikbaar bent en eventueel ook van de eigen huisarts van de patiënt.
- Uitvaartondernemer: naam, adres en telefoonnummer.
- Contactgegevens van het Orgaancentrum van de NTS:
Telefoonnummer 071 - 579 57 95 (24 uur per dag bereikbaar).
E-mailadres: donoraanname@transplantatiestichting.nl